

Wymagania państwa

Uporządkowanie priorytetów i celów szkoły

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324) zmieniło sposób jego sprawowania w Polsce. Istotą tej zmiany są sformułowane przez państwo **wymagania wobec szkół i placówek**, które wskazują im strategiczne i priorytetowe zadania.

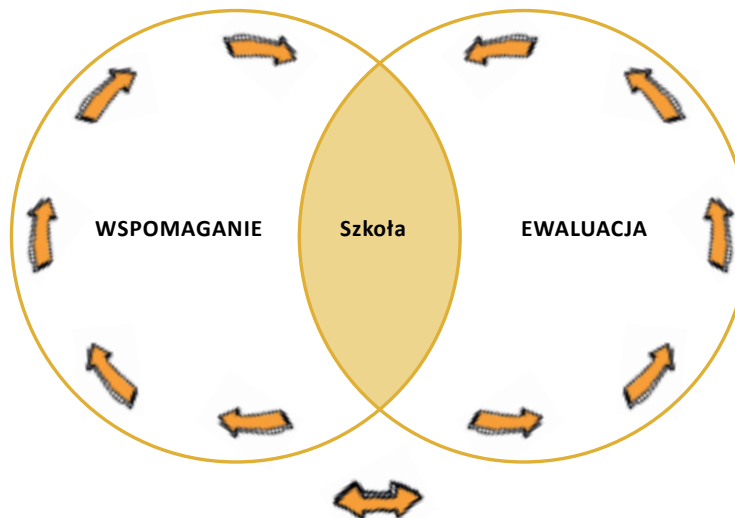
Realizacja wymagań ma zapewnić tworzenie optymalnych warunków rozwoju każdemu uczniowi, a szkoły czy placówki – zachęcić do rozwoju organizacyjnego.

Analizując wymagania, nie należy zatem poszukiwać całościowego obrazu szkoły czy placówki, ale raczej widzieć kluczowe aspekty ich działalności, także w kontekście wyzwań, przed jakimi te instytucje stają współcześnie.

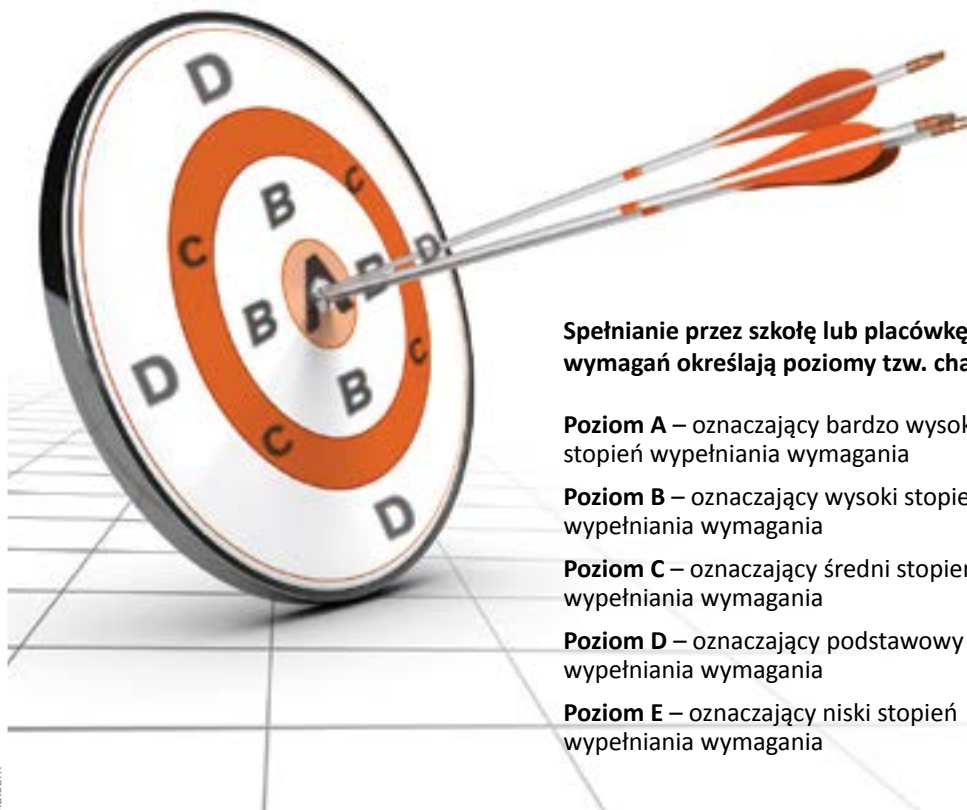
Postanowiono, że informację o poziomie spełniania tych wymagań, zarówno szkoły, jak i placówki będą otrzymywać w wyniku ewaluacji zewnętrznej – formy nadzoru pedagogicznego.

Wprowadzenie ewaluacji jako badania realizowanego **z udziałem uczniów, rodziców, pracowników szkoły, organu prowadzącego i przedstawicieli środowiska współpracującego ze szkołą** pozwala – co bardzo cenne – na pozyskiwanie opinii o szkole, nie tylko od organizatorów procesów edukacyjnych, ale i od ich bezpośrednich uczestników i odbiorców.

Dzięki wynikom z ewaluacji szkoła skutecznie planuje własny rozwój w obszarach, które wymagają tego najbardziej. Równocześnie możliwe staje się zewnętrzne wspieranie szkół i placówek zgodnie z ich zdiagnozowanymi potrzebami.

Sukces uczniów, szkół i placówek oświatowych w dużym stopniu zależy od właściwego zrozumienia i wypełniania wymagań. Ma to również wpływ na jakość całego systemu edukacyjnego.

Spełnianie przez szkołę lub placówkę poszczególnych wymagań określają poziomy tzw. charakterystyk:

Poziom A – oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania

Poziom B – oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania

Poziom C – oznaczający średni stopień wypełniania wymagania

Poziom D – oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania

Poziom E – oznaczający niski stopień wypełniania wymagania

WYMAGANIE 1

Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy, ukierunkowaną na rozwój uczniów

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Szkoła lub placówka działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły lub placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest znana uczniom i rodzicom oraz przez nich akceptowana.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest przygotowywana, modyfikowana i realizowana we współpracy z uczniami i rodzicami.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Kto zaniedbuje planowanie, ten planuje zaniedbanie
– T. Kotarbiński

Koncepcja pracy szkoły, rozumiana jako wspólny „pomysł na naszą szkołę” całego środowiska szkolnego, pozwala na budo-

wanie więzi, odczuwanie wspólnoty, poczucie podobieństwa do innych członków społeczności szkolnej, porozumiewanie się językiem podobnych znaczeń. Pozwala, co warto podkreślić, skupiać działania wokół zbieżnych wartości i celów. Wymaganie podkreśla znaczenie działania opierającego się na przemyślanej strategii i współpracy całego środowiska szkolnego na rzecz urzeczywistnienia tej strategii.

Co mieści się w wymaganiu?

- Określanie wspólnych wartości i celów oraz sposobów ich osiągnięcia.
- Rozpoznawanie potrzeb środowiska, w którym działa szkoła, i uwzględnianie ich w koncepcji pracy.
- Podporządkowanie koncepcji pracy potrzebom rozwojowym uczniów.
- Budowanie wśród wszystkich podmiotów życia szkolnego świadomości tego, z czego wynika koncepcja oraz potrzeby jej tworzenia i realizacji przez całe środowisko szkolne.
- Odzwierciedlenie kluczowych idei w działaniach podejmowanych przez szkołę.
- Refleksja nad koncepcją pracy zarówno w perspektywie działań ogólnoszkolnych, jak i prowadzonych indywidualnie.
- Dyskusja nad aktualnością i ewentualną modyfikacją koncepcji pracy szkoły, z udziałem uczniów, rodziców i pracowników szkoły.
- Upowszechnianie wiedzy o koncepcji pracy w środowisku szkolnym.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

.....

Pytania pomocnicze:

Na ile koncepcja jest naszym „pomysłem na szkołę”, nadającym jej indywidualną tożsamość i rozpoznawalność na tle innych szkół i placówek oświatowych?

W jaki sposób powstała koncepcja pracy mojej szkoły? Czy wiem, w jaki sposób została upowszechniona/jest upowszechniana?

Czy przyjęta koncepcja pracy jest faktycznie dziełem całej społeczności szkolnej? Kto uczestniczył w tworzeniu koncepcji?

Jakie są najważniejsze założenia koncepcji pracy szkoły? Czy potrafię powiedzieć, czym moja szkoła wyróżnia się wśród innych?

Jakie działania podejmuje szkoła w celu realizacji koncepcji? Jakie działania realizują kolejne założenia koncepcji?

Czy koncepcja pracy szkoły faktycznie odpowiada na potrzeby środowiska, w którym działa szkoła? Skąd to wiemy?

Jaki jest wpływ koncepcji na rozwój intelektualny, emocjonalno-społeczny i fizyczny naszych uczniów? Czy mogę wskazać przykłady?

Na jakie zdiagnozowane potrzeby uczniów odpowiada koncepcja? Czy mogę wskazać przykłady działań realizujące je?

W jakim stopniu koncepcja pracy jest akceptowana przez uczniów i rodziców? Skąd to wiem?

Jak rodzice uczestniczą w realizacji koncepcji? Czy znam przykłady takich działań?

Jak uczniowie uczestniczą w realizacji koncepcji? Czy znam przykłady takich działań?

W jaki sposób rodzice uczestniczą w tworzeniu i modyfikacji koncepcji?

W jaki sposób uczniowie uczestniczą w tworzeniu i modyfikacji koncepcji?

WYMAGANIE 2

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów.

Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.

Informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.

Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach.

Nauczyciele stosują różne metody pracy, dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Uczniowie uczą się od siebie nawzajem. W szkole lub placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Najtrudniejsze dzieło świata od łatwego trzeba rozpocząć, a największe dokonania od drobiazgów – Lao Tsy

Jednym z ważniejszych zadań instytucji oświatowych (przedszkoli, szkół, placówek) jest wyposażenie uczących się w zdolność do pozyskiwania wiedzy i nabywania umiejętności. Jakość uczenia się uczniów zależy w dużym stopniu od organizacji procesu nauczania. Dobra organizacja to połowa sukcesu. Stanowi nieodzowny warunek skuteczności każdego działania dydaktycznego, zapobiega przypadkowości i chaosowi w realizacji celów, umożliwia monitorowanie procesów, ich modyfikowanie i doskonalenie. Pozwala

równomiernie rozłożyć zajęcia i dostosować je do możliwości uczących się. Warto przy tym pamiętać, że w społeczeństwie wiedzy uczniowie na wszystkich etapach edukacji nie tylko przyswajają przydatną wiedzę i nabywają umiejętności, ale również aktywnie uczestniczą w tworzeniu tej wiedzy oraz w decydowaniu o procesie uczenia się. Dlatego warto w taki sposób organizować procesy zachodzące w szkole, aby nie ograniczać roli szkoły tylko do przekazywania wiedzy, lecz by była także miejscem tworzenia informacji i ich krytycznej analizy.

Wymaganie wskazuje, w jaki sposób tworzyć atrakcyjne środowisko uczenia się, angażujące uczniów do samokontroli i odpowiedzialności za własny rozwój.

Co mieści się w wymaganiu?

- Podkreślenie służebnej roli planowania procesów wobec rozwoju uczących się.
- Określenie warunków koniecznych do efektywnego uczenia się.
- Upodmiotowienie uczniów, którzy mają być współautorami procesów edukacyjnych.
- Wskazanie na potrzebę tworzenia przez nauczyciela warunków zapewniających koncentrację na uczeniu się.
- Nastawienie na zdobywanie przez uczniów kompetencji kluczowych oraz holistyczne postrzeganie świata – na szukanie związków pomiędzy przedmiotowymi treściami nauczania.
- Zwrócenie uwagi na potrzebę dostarczania uczniom informacji o postępie, jaki się dokonuje w ich rozwoju intelektualnym, społecznym i fizycznym.
- Tworzenie pozytywnego szkolnego etosu, z którego wynika, że warto się uczyć, że uczenie się jest interesujące.
- Podkreślenie znaczenia zdobyczy nauki dla doskonalenia procesów edukacyjnych.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

Pytania pomocnicze:

Co to znaczy planować procesy edukacyjne w sposób sprzyjający uczeniu się?

W jaki sposób dbam o dostosowanie procesów edukacyjnych do potrzeb moich uczniów?

Czy w mojej szkole uczymy się, czy tylko nauczamy? Jak uczymy uczniów uczyć się?

Czy wspieramy ucznia wiedzą o tym, jak się uczyć, jak planować i organizować proces uczenia się? Czy oferujemy mu pomoc w sytuacjach trudnych i budujemy w nim motywację? Co o tym świadczą?

Czy informacja zwrotna o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się? Skąd o tym wiem?

W jaki sposób motywuję uczniów do aktywnego uczenia się? Jaka jest skuteczność tych działań? Skąd wiem, że moje działania są skuteczne?

Czy w mojej szkole nauczyciele doskonalią swoje kompetencje pedagogiczne i psychologiczne? Kiedy ostatnio się tym zajmowałam/zajmowałem? Dlaczego należy dbać o interdyscyplinarność procesów edukacyjnych? Jakie możliwości powiązania różnych dziedzin wiedzy i nauczanych przedmiotów mają uczniowie podczas lekcji i innych zajęć w szkole? Jakie możliwości korelacji międzyprzedmiotowej mają uczniowie na moich zajęciach?

Czy uczniowie uczą się od siebie nawzajem? Skąd to wiem? Jakie działania prowadzę, by umożliwić uczniom wzajemne uczenie się?

Jakie nowatorskie rozwiązania są stosowane w mojej szkole? Czy wynikają one z potrzeb naszych uczniów, czy raczej z ambicji nauczycieli?

Czy uczniowie w mojej szkole mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się? Na czym on polega? Jaki jest mój udział w umożliwianiu tego wpływu?

Czy w mojej szkole zbieramy opinie uczniów i rodziców na temat atmosfery uczenia się?

Czy te opinie wpływają na tworzenie atmosfery sprzyjającej uczeniu się?

WYMAGANIE 3

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągnięcia różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych. Uczniowie odnoszą sukces na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Niewiedza to noc umysłu, ale noc bez gwiazd i księżycy
– Konfucjusz

Zmiany w zewnętrznym świecie, na rynku pracy, w gospodarce, polityce, kulturze czy nawet relacjach międzyludzkich (wynikające z procesów globalizacji i przemian demograficznych) wymuszają konieczność nabywania wiedzy i umiejętności, których poprzednie pokolenia nie potrzebowały w takim stopniu, jak

wchodzące dzisiaj w dorosłe życie. Ma to duży wpływ na projektowanie systemów edukacyjnych, co w Polsce widać na przykład w obowiązującej podstawie programowej. Jej twórcy próbowali odnieść się do stojących przed edukacją nowych zadań, takich jak zapewnienie dziecku ciągłości rozwoju na kolejnych etapach edukacyjnych i osiągnięcia skuteczności podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych. Realizacja podstawy programowej pozwala na wspomaganie procesu rozwoju uczniów i kształtowanie postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu.

Co mieści się w wymaganiu?

- Odnoszenie się w codziennej pracy z uczniami do elementów podstawy programowej i uwzględnianie w tym procesie zadań szkoły, celów ogólnych, umiejętności i wiedzy przedmiotowej, zalecanych warunków i sposobów realizacji jako wyznaczników organizacyjnych.
- Monitorowanie realizacji podstawy w perspektywie każdego ucznia.
- Współpraca nauczycieli i uczniów w procesie uczenia się.
- Budowanie u uczniów odpowiedzialności za proces uczenia się i własny rozwój.
- Konstrukttywizm – znajomość podstawy programowej poprzednich i następnych etapów kształcenia i nabudowywanie wiedzy i umiejętności na istniejących już fundamentach. Interdyscyplinarność.
- Szukanie powiązań pomiędzy treściami przedmiotowymi różnych zajęć edukacyjnych. Odpowiedzialność zespołu nauczycieli uczących w szkole za realizację całości podstawy i efekty kształcenia – współpraca w ramach zespołów; korelacja międzyprzedmiotowa.
- Skuteczność działań dydaktyczno-wychowawczych podejmowanych wobec każdego ucznia.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

Pytania pomocnicze:

Czy nauczyciele dyskutują o podstawie programowej jako całości? Jak wygląda współpraca nauczycieli w realizacji podstawy programowej? Czy nauczyciele różnych przedmiotów (zajęć edukacyjnych) współpracują ze sobą na płaszczyźnie planowania i realizowania podobnych lub powiązanych zagadnień. Czy znają podstawę programową poprzednich/kolejnych etapów edukacyjnych? Czy znają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej? W jakim zakresie je wykorzystują?

Czy nauczyciele tworzą własne programy nauczania lub dostosowują pozyskiwane do potrzeb zespołu klasowego (jako silnie zindywidualizowane, stale zmieniającej się grupy)?

Z kim/czym ja bardziej pracuję: z człowiekiem czy z programem?

Czy to ja realizuję podstawę programową, czy każdy z moich uczniów?

Jak ja diagnozuję osiągnięcia uczniów w poprzedniego etapu uczenia się? Czy wykorzystuję tę wiedzę w planowaniu własnej pracy?

Jak często nauczyciele umożliwiają uczniom kształtowanie kluczowych kompetencji?

Jak w procesie lekcyjnym są uwzględniane zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej ustalone dla danego przedmiotu nauczania?

W jaki sposób nauczyciele monitorują nabywanie przez uczniów wiadomości i umiejętności?

W jaki sposób nauczyciele wykorzystują wnioski z analizy osiągnięć uczniów? Które wnioski z analizy osiągnięć uczniów ja wykorzystuję?

Czy wiem, jakie działania szkoły, wynikające z wniosków z monitorowania, przyczyniły się do wzrostu efektów kształcenia lub innych sukcesów edukacyjnych uczniów?

Jakie sukcesy edukacyjne w wyniku tych działań odnoszą uczniowie?

Jakie działania realizowane w szkole służą sukcesom uczniów w następnym etapie edukacyjnym lub na rynku pracy?

Skąd wiemy, że nasi absolwenci odnoszą sukcesy na kolejnych etapach? Czy jest w tym nasza zasługa?

WYMAGANIE 4

Uczniowie są aktywni

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego ucznia do podejmowania różnorodnych aktywności.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki i społeczności lokalnej oraz angażują w nie inne osoby.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Trzeba kształcić się tak, by się stać zajmującym towarzyszem dla siebie samego – Tadeusz Kotarbiński

Niemożliwe jest prowadzenie procesu edukacyjnego bez aktywności uczących się. Proces uczenia się jest efektywny wtedy, gdy uczący się bierze za niego odpowiedzialność. Z tego powodu wyzwaniem dla szkół (i placówek) jest tworzenie takich warunków, w których uczniowie są aktywni w trakcie procesu edukacyjnego, zaś zdobywanie wiadomości i umiejętności jest dla nich powodem do

satysfakcji. Aktywność uczniów obejmująca różne obszary działania, w tym także dotyczące przebiegu uczenia się, przyczynia się do zwiększenia efektywności tego procesu. Zaangażowanie na przykład w proces decyzyjny związany z tym, czego i jak się uczymy, bardzo mocno wpływa na poziom uwagi, koncentracji i zainteresowania. Ważnym elementem pracy szkoły jest wspieranie uczniów w podejmowanych przez nich samodzielnych inicjatywach, wpływających na ich wszechstronny rozwój (intelektualny, emocjonalno-społeczny, fizyczny).

Wymaganie to podkreśla, że rezultatem pracy nauczycieli są też właściwe postawy uczących się wobec procesu uczenia się.

Co mieści się w wymaganiu?

- Wyzwalanie powszechnej aktywności uczniów w procesie uczenia się, pozwalającej na przejmowanie odpowiedzialności za własny rozwój.
- Tworzenie przez nauczycieli przestrzeni do aktywności uczniów, zarówno na lekcjach, jak i zajęciach pozalekcyjnych; umożliwianie uczniom wpływu na organizację procesu uczenia się.
- Kształtowanie aktywnej postawy wobec rzeczywistości, postawy wspierającej tworzenie się społeczeństwa obywatelskiego.
- Dbałość o dobre kontakty szkoły z otoczeniem. Inicjowanie przez uczniów działań na rzecz lokalnego środowiska.
- Kształcenie umiejętności komunikacyjnych i organizacyjnych.
- Różnorodność inicjowanych i realizowanych przez uczniów działań w różnych obszarach, np.: sporcie, nauce, sztuce, aktywności społecznej, obywatelskiej i w odniesieniu do różnych podmiotów: innych uczniów, pracowników szkoły, rodziców, instytucji zewnętrznych.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

.....

Pytania pomocnicze:

W jaki sposób nauczyciele aktywizują uczniów, zarówno w czasie lekcji, jak i na zajęciach organizowanych poza lekcjami? Co może/powinien zrobić nauczyciel, aby uczniowie byli aktywni?

Ilu uczniów aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych organizowanych w szkole? Jaka jest zależność między atrakcyjnością prowadzonych zajęć a aktywnością uczniów?

Czy moi uczniowie mają wpływ na to, co się dzieje na lekcji? Co robię, aby umożliwić im wpływ na przebieg procesu uczenia się?

Jakie możliwości działania mają uczniowie w naszej szkole? Ilu uczniów ma możliwość aktywnego uczestniczenia w działaniach realizowanych w szkole?

Czy nie mylimy zaangażowania uczniów w realizację proponowanych przez nas działań z inicjatywnością uczących się?

Które działania były realizowane z inicjatywy uczniów?

Jak wiele z tych inicjatyw uczniowskich jest realizowanych w szkole? Co zmieniło się w szkole pod wpływem zaangażowania uczniów?

Jakie działania na rzecz środowiska lokalnego realizują uczniowie?

W jaki sposób ja i inni nauczyciele wspieramy uczniów w realizacji ich inicjatyw?

W jaki sposób w mojej szkole tworzona jest oferta zajęć pozalekcyjnych? Jaki jest udział uczniów?

Kto jest włączany do realizacji inicjatyw uczniów na rzecz środowiska lokalnego (np. inni uczniowie, nauczyciele, rodzice, osoby spoza szkoły)?

Czy to szkoła zabiega o partnerów, czy sami uczniowie pozyskują i angażują innych w realizację proponowanych przez siebie przedsięwzięć?

WYMAGANIE 5

Respektowane są normy społeczne

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego. Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły i rodziców.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Wiedza nie opiera się wyłącznie na prawdzie, także na błędach – Carl Gustav Jung

Jednym z podstawowych warunków prawidłowego procesu uczenia się jest poczucie bezpieczeństwa oraz akceptacji tego, co się dzieje wokół nas. Aktywność intelektualna nierozdzielnie wiąże się z psychicznym (a nierzadko również materialnym) dobrostanem, dlatego tak ważne jest, aby instytucje zajmujące się aktywnością intelektualną dbały również o klimat, w jakim ta aktywność zachodzi. Wymagane jest zatem, aby **szkoły i placówki dbały**

o respektowanie norm społecznych, co oznacza również że muszą kształtować postawy zgodne z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego.

Poznawanie zasad i rozumienie ich znaczenia dla funkcjonowania społeczności szkolnej i społeczeństwa stanowi element rozwoju, a świadomość tego, jak ważne jest przestrzeganie reguł, decyduje o sukcesie grup. Równie istotne staje się uczenie szacunku dla innych i kształtowanie postawy dialogu, rozumianego nie tylko jako prezentowanie swoich argumentów, ale także jako umiejętność wysłuchania i pochylecia się nad argumentami drugiej strony. Wymaganie to jest ważne dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Co mieści się w wymaganiu?

- Budowanie społeczeństwa demokratycznego i wskazanie uczniom istniejących w demokracji mechanizmów umożliwiających aktywne w nim funkcjonowanie. Szkoła jako mała społeczność, w której uczniowie mogą doświadczać różnych ról społecznych.
- Budowanie u uczniów świadomości roli społecznej jako fundamentu świadomego społeczeństwa obywatelskiego.
- Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec odmienności.
- Organizowanie różnego rodzaju debat i dyskusji. Podkreślanie roli dialogu społecznego, prowadzącego do porozumienia w życiu lokalnej i globalnej społeczności.
- Otwarcie przestrzeni szkolnej na inicjatywy i działania uczniowskie związane z potrzebą ustalania norm, zasad, kształtowania poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.
- Systemowe prowadzenie analiz działań wychowawczych. Wprowadzanie zmian lub modyfikacji na podstawie wniosków z analiz.
- Umożliwianie uczniom i ich rodzicom udziału w analizie i modyfikacjach systemu oddziaływań wychowawczych.
- Budowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów w różnych sytuacjach (lekcja, przerwa, boisko, zajęcia terenowe) i ekspozycja na różne formy przemocy (werbalna, wykluczenie, fizyczna, agresja przeciwko mieniu, cyberprzemoc, groźna agresja fizyczna).
- Samorządność uczniowska jako działania podejmowane przez ogół uczących się, nie tylko przez grupę uczniów wybraną jako reprezentacja tworząca radę samorządu uczniowskiego.
- Faktyczny wpływ uczniów i rodziców na kształtowanie norm regulujących funkcjonowanie szkolnej społeczności.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

Pytania pomocnicze:

Czy w mojej szkole respektowanie norm społecznych sprowadza się jedynie do kształtowania i zachowywania dobrych obyczajów?

Czy nauczyciele wychowują własnym przykładem? Czy obowiązek przestrzegania norm odnosi się tylko do uczniów czy do całej społeczności szkolnej? Co świadczy o tym, że zasady istniejące w szkole obowiązują wszystkich tak samo?

Czy funkcjonują w szkole reguły życia szkolnego i trwa dyskusja o normach społecznych w kontekście „wzajemnego szacunku i zaufania”? W jaki sposób przyjęto katalog wartości uznanych w szkole za ważne?

Jaki jest poziom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego odczuwanego przez uczniów w szkole? Skąd o tym wiemy?

Czy w szkole budowany jest pozytywny klimat umożliwiający współpracę uczących się? W jakim zakresie pracownicy szkoły dostrzegają pomysły, inicjatywy zgłaszane przez rodziców i uczniów?

Co świadczy o tym, że uczniowie potrafią dzielić się odpowiedzialnością za realizowane przedsięwzięcia?

Jaki wpływ na kształt zasad postępowania i współżycia, które obowiązują w szkole, mają rodzice i uczniowie?

Czy relacje między członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu? Co o tym świadczy? W jaki sposób w szkole prowadzona jest analiza podejmowanych działań wychowawczych? Czy analizy takie są prowadzone? Czy są systemowe, czy mają charakter gaszenia pożarów?

W jakim zakresie wnioski z analizy przyczyniają się do modyfikacji działań? Czy modyfikacje są skuteczne? Czy działania wynikające z modyfikacji wpływają na poprawę sytuacji wychowawczej?

Jaki jest wpływ uczniów i rodziców na kształtowanie norm regulujących funkcjonowanie szkolnej społeczności? Czy zgłaszane przez uczniów i rodziców postulaty są uwzględniane przez pracowników szkoły?

WYMAGANIE 6

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia. Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną. W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Klienci mogą schodzić się tłumnie, ale zadowolenie odczuwają pojedynczo. – George Schenk

Wiadomo, że nierówności społeczne decydują o poziomie życia całych społeczeństw. Tam, gdzie są one (nierówności) mniejsze, żyje się lepiej. Szkoła nie ma dużego wpływu na pochodzenie społeczne i status materialny swoich uczniów. Sytuacja nierówności jest skutkiem działań potężnych mechanizmów społecznych. Ale szkoła może podejmować różnorodne działania, aby zmniejszać wpływ negatywnych czynników środowiskowych na proces

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do każdego ucznia. W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom.

uczenia się uczniów. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji każdego ucznia, a potem wykorzystywanie wyników tej diagnozy w procesie kierowania rozwojem ucznia, pozwala na wyrównywanie szans edukacyjnych. Takie podejście stwarza wszystkim możliwości korzystania z osiągnięć rozwoju społecznego i gospodarczego. Ten element pracy szkoły znajduje odzwierciedlenie w wymaganiu, podkreślającym znaczenie wspomaganie rozwoju uczniów uwzględniającego ich indywidualną sytuację. Wymaganie podkreśla potrzebę wysokich oczekiwań wobec uczniów i wspieranie ich w osiąganiu zakładanych celów zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami.

Co mieści się w wymaganiu?

- Rozpoznanie potrzeb każdego ucznia i ustalenie w dialogu z nim i/lub jego rodzicami/opiekunami celów rozwojowych w krótszej i dłuższej perspektywie.
- Uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb rozwojowych uczniów przez nauczycieli (wychowawców), w tym także ustalanie aktualnej hierarchii zdiagnozowanych u wychowanka potrzeb (np. okresowego priorytetu potrzeb emocjonalnych).
- Różnicowanie celów zajęć, metod uczenia się/nauczania, zadań itp. w taki sposób, aby każdy z uczniów mógł robić postępy na miarę swoich możliwości.
- Tworzenie warunków do rozwoju talentów, budzenia zainteresowań i kultywowania pasji.
- Tworzenie warunków do wyrównywania braków i zaległości; pomoc w przezwyciężaniu specyficznych trudności w nauce.
- Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.
- Współpraca z placówkami poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego.
- Troska o ucznia (i pośrednio o jego rodzinę) w sytuacji, gdy środowisko domowe dziecka nie zapewnia mu dostatecznego wsparcia emocjonalnego i intelektualnego.
- Przeciwdziałanie formom wykluczenia (np. z uwagi na status społeczny i ekonomiczny) specyficznym dla grup dziecięcych i młodzieżowych.
- Uwrażliwianie członków społeczności szkolnej na rozmaite zachowania dyskryminujące.
- Powszechne prowadzenie działań antydyskryminacyjnych.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

Pytania pomocnicze:

Czy dostrzegam potrzebę pracy nad rozwijaniem uzdolnień każdego dziecka, nie tylko szczególnie utalentowanego?

Czy nauczyciele są wrażliwi na tzw. programy ukryte (przypisanie uczniowi pewnych cech i adekwatne traktowanie) – są świadomi ich istnienia, badają je i systematycznie odrzucają jako uprzedzenia?

Co świadczy o tym, że w mojej szkole uwzględnia się indywidualność uczniów?

W jaki sposób w szkole rozpoznaje się możliwości, potrzeby, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia?

Co świadczy o systemowości prowadzonego rozpoznania?

Jakie działania podejmowane są w szkole w oparciu o wyniki rozpoznania potrzeb i/lub sytuacji uczniów?

Na ile oferta zajęć pozalekcyjnych w mojej szkole jest dostosowana do potrzeb każdego ucznia?

Jakie działania antydyskryminacyjne są podejmowane w szkole? Czy podejmowane działania wynikają ze specyfiki szkoły? Jakich działań ewentualnie brakuje?

Jakie działania prowadzi szkoła we współpracy z podmiotami wspierającymi uczniów w wyniku diagnozy ich potrzeb i sytuacji społecznej?

Czy charakter współpracy szkoły z podmiotami wspierającymi uczniów wynika z potrzeb uczniów i ich sytuacji społecznej?

Jaka część uczniów jest wspierana przez nauczycieli?

Ilu uczniów uważa, że wsparcie otrzymywane w szkole odpowiada ich potrzebom?

Czy wiem, ilu rodziców uważa, że wsparcie otrzymywane w szkole przez ich dzieci odpowiada ich potrzebom?

WYMAGANIE 7

Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Połączenie sił to początek, pozostanie razem to postęp, wspólna praca to sukces – Henry Ford

O sukcesie współczesnych społeczeństw decyduje także zdolność do współpracy. Szkoła to jedno z najważniejszych miejsc, aby współpracy się uczyć i ją modelować. Uczniowie i nauczyciele powinni być przyzwyczajani do zespołowego wykorzystywania informacji, planowania, rozumienia różnych punktów widzenia i działania zespołowego. Znaczenie takich działań szkoły podkreśla

wymaganie mówiące o konieczności współpracy w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych. Należy walczyć z osamotnieniem nauczycieli – nauczanie uczniów jest wspólnym działaniem, uczenie się ma miejsce dzięki interakcji z innymi, jest działaniem społecznym. Profesjonalizm nauczyciela nie może być dłużej uważany za zindywidualizowany zestaw kompetencji – zdolność i gotowość do uczenia się od innych oraz uczenia innych jest, być może, najważniejszym aspektem pracy nauczyciela. Wymaganie to odzwierciedla przekonanie, że we współczesnym świecie ważna jest zdolność do kreatywnej współpracy i samorządzenia. Aby uczyć współpracy, nauczyciele sami muszą współpracować.

Co mieści się w wymaganiu?

- Wspólna organizacja procesów edukacyjnych, planowanie, realizacja we współpracy, wspólne ustalenia.
- Powszechne uczenie się od siebie – rozwiązywanie problemów, doskonalenie metod, wzajemnie wsparcie, analizowanie swojej pracy i dzielenie się doświadczeniem.
- Postrzeganie uczenia się i nauczania jako procesów interdyscyplinarnych.
- Współpraca nauczycieli jako widoczny wzorzec współdziałania dla uczniów, zarówno w perspektywie uczenia się współpracy, jak i uczenia się przez całe życie.
- Uczenie się jako proces, który następuje podczas wymiany doświadczeń w grupie.
- Umiejętność współpracy i elastyczność jako istotne kompetencje współczesnego rynku pracy.
- Umiejętność dokonywania ewaluacji własnej pracy jako warunek samodoskonalenia nauczycieli.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

.....

Pytania pomocnicze:

Na czym polega współpraca nauczycieli na etapie planowania, a na czym – na etapie realizacji i doskonalenia procesów edukacyjnych?

Czy nauczyciele dyskutują o roli nauczyciela, filozofii dobrego nauczania i planowaniu pracy na tych fundamentach? Jakie jest moje zaangażowanie w tym zakresie?

Czy grono pedagogiczne dostrzega potrzebę wewnętrznego doskonalenia opartego na wymianie doświadczeń i wdrażaniu zmian w warsztacie nauczycielskim, które wynikają z uczenia się od siebie?

Ilu nauczycieli współpracuje w zespołach nauczycieli uczących w jednej klasie i innych zespołach? Jakie problemy nauczyciele wspólnie rozwiązują?

Czy organizacja pracy w mojej szkole sprzyja powszechnemu uczestnictwu nauczycieli we współpracy?

Których elementów procesów edukacyjnych dotyczy współpracy nauczycieli?

Czy zmiany procesu edukacyjnego wprowadzane są przez pojedynczych nauczycieli, czy przez zespoły?

Czy organizacja współpracy nauczycieli pozwala na dialog przy podejmowaniu decyzji?

Jakie są dominujące sposoby wspierania się nauczycieli w pracy z uczniami? Czy były przydatne?

Ilu nauczycieli korzysta z pomocy innych w prowadzeniu ewaluacji własnej pracy?

Czy pomoc innych nauczycieli jest przydatna?

Czy doskonalimy się w zakresie form i metod współpracy?

WYMAGANIE 8

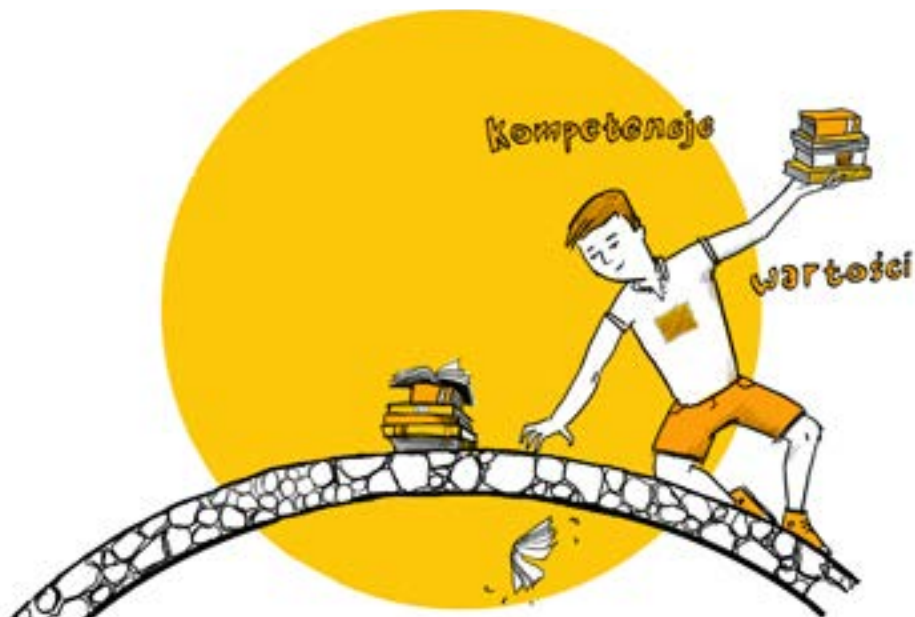
Promowana jest wartość edukacji

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się. W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Szkola lub placówka wykorzystuje informacje o losach absolwentów do promowania wartości edukacji. Działania realizowane przez szkołę lub placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Jeśli myślisz, że edukacja zbyt drogo kosztuje, sprawdź, ile kosztuje ignorancja – Andy McIntyre

Priorytetem szkoły funkcjonującej w społeczeństwie wiedzy jest propagowanie uczenia się przez całe życie i uświadamianie, że nie kończy się ono wraz z opuszczeniem murów szkolnych, ale będzie trwać przez całe dorosłe życie. To jest komunikat pozytywny, dający nadzieję na ciągły rozwój oraz kreowanie własnej kariery zawo-

dowej. W szkole musimy skutecznie promować wartość edukacji. Uczniowie powinni wiedzieć jak się uczyć, aby zdobywanie wiedzy było przyjemne i efektywne, a zdobywanie nowych umiejętności pasjonujące.

Wymaganie to próbuje przeciwdziałać zauważalnej pasywności dorosłych w obszarze uczenia się przez całe życie i doskonalenia zawodowego. Dzisiejsza rzeczywistość żąda od obywateli ciągłego doszkalania i uczenia się, a nawyk ten i umiejętności muszą zostać wykształcone już podczas edukacji szkolnej.

Co mieści się w wymaganiu?

- Budowanie klimatu uczenia się.
- Kształtowanie postawy uczenia się przez całe życie poprzez rozmawianie o uczeniu się jako procesie – nie etapach, zamykanych ocenami szkolnymi, wykorzystywanie wiadomości i umiejętności rodziców i dziadków w uczeniu się uczniów oraz wiedzy uczniów w uczeniu dorosłych.
- Zapewnianie każdemu uczniowi możliwości osiągnięcia sukcesu i jego świętowania. Prezentowanie wytworów uczniów – zwłaszcza takich, które pokazują rozwój uczniów, kolejne etapy nabywania wiedzy i umiejętności.
- Systemowe zbieranie informacji o losach absolwentów.
- Wykorzystywanie informacji o losach absolwentów do pokazywania uczniom możliwości dróg uczenia się w szkole i poza nią oraz do ich poszukiwania.
- W kontekście promowania wartości edukacji: obserwowanie losów absolwentów, a także ukazywanie ich drogi uczenia się w szkole i dalej, poza nią. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, na ile postawa uczenia się przez całe życie kształtowana jest w szkole i jak wpływa na późniejsze losy absolwentów.
- Działania promujące wartość edukacji w społeczności lokalnej skierowane do różnych przedstawicieli lokalnej społeczności.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

Pytania pomocnicze:

Czy w mojej szkole rozmawia się o tym, czym jest edukacja? Kto uczestniczy w takich rozmowach?

Co moja szkoła robi na rzecz promowania wartości edukacji w społeczności lokalnej? Co ja zrobiłam/zrobiłem w tym zakresie?

Czy w szkole promowana jest idea uczenia się przez całe życie?

Czy organizowane są spotkania absolwentów i utrzymywany jest z nimi kontakt?

Czy szkoła jako wspólnota cieszy się i przeżywa postępy i sukcesy uczniowskie (świętowanie, nie nagradzanie)?

Jakie działania prowadzi szkoła, by kształtować pozytywny klimat dla uczenia się wśród uczniów?

Jakie działania prowadzi szkoła, by kształtować u uczniów postawę uczenia się przez całe życie?

Jakie informacje o losach absolwentów zbiera szkoła?

W jaki sposób nauczyciele (ja) wykorzystują informacje na temat losów absolwentów w pracy z uczniami?

Jakie działania szkoły promują wartość edukacji w społeczności lokalnej?

Kto bierze udział w tych działaniach?

WYMAGANIE 9

Rodzice są partnerami szkoły lub placówki

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W szkole lub placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

W szkole lub placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju uczniów oraz szkoły lub placówki.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Każdy młody człowiek wcześniej czy później dokonuje zdumiewającego odkrycia, że także rodzice mają niekiedy rację – Andre Malraux

Prowadzenie skutecznych działań edukacyjnych i wychowawczych wymaga współdziałania szkoły (nauczycieli) i rodziców. Ważną rolę odgrywają tu partnerskie relacje, których budowanie wymaga zaangażowania ze strony szkoły. Powinna ona stwarzać przestrzeń i motywować do kontaktowania się rodziców z nauczycielami i osobami odpowiedzialnymi za kierowanie szkołą. W efektywnych szkołach partnerstwo z rodzicami nie polega tylko

na ich obecności podczas szkolnych wydarzeń i uroczystościach, ale przede wszystkim służy ustalaniu wspólnych działań na rzecz wspierania uczniów w uczeniu się.

Wszystkie związane z tym tematem badania dowodzą, że o sukcesie edukacyjnym uczniów w dużym stopniu decyduje wsparcie otrzymywane w domu rodzinnym. Zaangażowanie rodziców w proces edukacyjny pozytywnie wpływa na osiągnięcia uczniów, dlatego dobre szkoły nie tylko zachęcają, a wręcz żądają udziału rodziców w tym procesie. Partnerstwo powinno zakładać także angażowanie rodziców w proces podejmowania decyzji dotyczących istotnych aspektów pracy szkoły. Znaczenie takich działań podkreśla wymaganie zachęcające do partnerskich relacji szkoły z rodzicami.

Co mieści się w wymaganiu?

- Tworzenie przestrzeni do współpracy z rodzicami rozumianej jako współdecydowanie i współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole.
- Zaangażowanie rodziców w zgłaszanie inicjatyw na rzecz rozwoju ich dzieci i rozwoju szkoły.
- Celowość działań podejmowanych z inicjatywy rodziców oraz efekty zrealizowanych działań i ich wpływ na rozwój szkoły oraz rozwój uczniów.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

.....

Pytania pomocnicze:

Jakie oczekiwania dotyczące działań rodziców ma szkoła?

Na co liczą rodzice i jakie mają potrzeby? Skąd o tym wiem?

Jakie warunki do angażowania się rodziców w sprawy szkoły stwarza moja szkoła?

Jakie zmiany w mojej szkole wprowadzono z inicjatywy rodziców?

Co szkoła robi, aby komunikacja z rodzicami była jak najlepsza? Jak wygląda mój kontakt z rodzicami uczniów?

W jaki sposób szkoła pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy?

Co wskazuje na to, że działania te mają charakter systemowy?

W jakich działaniach podejmowanych przez szkołę uczestniczą rodzice?

Które działania szkoły, realizowane we współpracy z rodzicami realizują potrzeby rozwojowe uczniów?

Na czym polega udział rodziców w procesie podejmowania decyzji?

Jakie inicjatywy zgłoszone przez rodziców na rzecz rozwoju dzieci i szkoły zostały zrealizowane przez moją szkołę?

Czy rodzice je zgłaszali? Jak ich zachęcałem/zachęcałam?

WYMAGANIE 10

Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywę na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Szkoła lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Każdy człowiek jest zobowiązany przyczynić się, ile w jego mocy, do dobra drugich, i zaiste nic nie jest wart ten, kto nikomu do niczego się nie przydaje – Kartezjusz

Ważne jest osadzenie szkoły w środowisku lokalnym. Chodzi tu o autentyczną współpracę, w ramach której wykorzystuje się **zasoby szkoły i środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju**. Korzystanie przez szkołę z zasobów znajdujących się w najbliższym środowisku służy tworzeniu lub wzbogacaniu warunków podstawowej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły dla rozwoju uczniów.

Współpraca może przybierać różną postać – od przekazywania sobie informacji po wspólne organizowanie przedsięwzięć – i może dotyczyć różnej liczby podmiotów w zależności od potrzeb i bogactwa środowiska lokalnego.

W wielu środowiskach rola szkoły nie sprowadza się jedynie do edukacji dzieci i młodzieży; szkoła często staje się instytucją wpływającą na rozwój potencjału społecznego środowiska, w którym działa.

Wymaganie to wynika z przeświadczenia, że zasoby szkoły są niewystarczające, aby skutecznie stawić czoła wyzwaniom współczesnego świata. Szkoła musi więc korzystać z zasobów środowiska, jednocześnie umożliwiając otoczeniu korzystanie z jej zasobów, głównie intelektualnych i organizacyjnych. Wymaga to zaangażowania ze strony szkoły.

Co mieści się w wymaganiu?

- Zdefiniowanie potencjału szkoły i otaczających ją podmiotów oraz refleksja nad możliwościami właściwego wykorzystania tego potencjału dla dobra obu stron.
- Stwarzanie przestrzeni do współpracy przynoszącej obopólne korzyści.
- Celowość i systematyczność podejmowanych działań na rzecz współpracy.
- Refleksja nad procesem współdziałania z instytucjami środowiska lokalnego.
- Świadomość korzyści odnoszonych przez uczniów, dzięki współpracy szkoły z organizacjami i instytucjami środowiska lokalnego w różnych obszarach rozwoju.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

Pytania pomocnicze:

Czy szkoła jest otwarta na potrzeby środowiska lokalnego? Jak je identyfikuje?

Jakie są najważniejsze potrzeby lokalnego środowiska?

Jakie działania podejmuje szkoła, aby je zaspokoić? Czy są one skuteczne?

Czy szkoła jest animatorem życia kulturalnego w otaczającym ją środowisku lokalnym?

Czy w szkole organizowane są spotkania, warsztaty, konferencje lub debaty, w tym społeczne dotyczące istotnych spraw obywatelskich?

Czy szkoła wpływa na rozwój potencjału społecznego w środowisku? Co o tym świadczy?

Czy działania podejmowane przez szkołę we współpracy z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym powtarzają się cyklicznie?

Czy działania realizowane przez szkołę i organizacje oraz instytucje lokalnego środowiska wpływają na wzajemny rozwój i przynoszą obopólną korzyść?

Które działania podejmowane przez szkołę we współpracy z organizacjami i instytucjami środowiska lokalnego pozytywnie wpływają na rozwój uczniów?

WYMAGANIE 11

Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania. Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym badania osiągnięć uczniów i losów absolwentów.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Polowa zmartwień tego świata wywoływana jest przez ludzi, którzy próbują podejmować decyzje, nim zdobędą wystarczającą wiedzę, by móc te decyzje podejmować – Herbert E. Hawkes

W szkołach, które działają tak, aby spełniać stawiane im wymagania, decyzje podejmuje się na podstawie pozyskiwanych informacji na temat swojej działalności, a refleksja nad jej efektywnością stanowi punkt wyjścia do planowania skutecznych działań. Badania i dane mówiące o różnych aspektach funkcjonowania szkół i innych placówek są niezbędnym elementem zarządzania

na poziomie organizacji, jak również prowadzenia polityki oświatowej przez samorządy i organ centralny. Wymaganie postulujące **uwzględnianie wniosków z analizy danych pochodzących z różnych źródeł podczas organizowania procesów edukacyjnych** wywodzi się z przekonania, że można działać lepiej, a kształcenie może być bardziej efektywne, jeśli przy podejmowaniu decyzji będziemy się kierować dowodami na temat skuteczności poziomu poszczególnych działań.

Wykorzystywanie danych dotyczących efektywności własnej działalności jest przejawem wysokiego profesjonalizmu i chęci rozwoju, a także jedną z podstawowych cech organizacji uczącej się w społeczeństwie wiedzy.

Co mieści się w wymaganiu?

- Dbałość o efektywne kształcenie poprzez:
 - ✓ wykorzystywanie różnego rodzaju badań edukacyjnych do podnoszenia własnych kompetencji,
 - ✓ promowanie wewnętrznych badań i tworzenie kultury refleksji,
 - ✓ stosowanie różnorodnych metod do prowadzenia celowych analiz,
 - ✓ właściwe wnioskowanie i planowanie działań,
 - ✓ wykorzystywanie wyników badań zewnętrznych do doskonalenia procesu nauczania-uczenia się w szkole oraz indywidualnej pracy nauczyciela,
 - ✓ monitorowanie wdrażanych działań na podstawie wniosków z prowadzonych analiz.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

.....

.....

.....

.....

Pytania pomocnicze:

W jaki sposób analizuje się w mojej szkole wyniki egzaminów?

Czy w analizowaniu biorą udział wszyscy nauczyciele?

Co robi szkoła w zakresie analizy oprócz odczytania danych ze sprawozdań OKE czy wskaźników EWD dostępnych w internecie?

W jakiej mierze wnioski z przeprowadzonych analiz dotyczą warsztatu pracy nauczycieli, organizacji pracy w szkole czy innych czynników pedagogicznych?

W jaki sposób w szkole wykorzystuje się wyniki badań spoza naszej szkoły?

Ilu nauczycieli korzysta z wniosków z analizy wyników sprawdzianu/egzaminów w swojej pracy?

Ilu nauczycieli korzysta z wniosków z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej w swojej pracy?

W jaki sposób w szkole monitorowane są działania wdrażane na podstawie wniosków z prowadzonych analiz?

Jak szkoła wykorzystuje wyniki monitorowania działań wdrożonych na podstawie wniosków z prowadzonych analiz?

Na jakie potrzeby szkoły odpowiadają prowadzone w niej badania wewnętrzne (oprócz ewaluacji wewnętrznej)?

Na jakie potrzeby szkoły odpowiadają prowadzone w szkole badania dotyczące losów absolwentów?

WYMAGANIE 12

Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi

Charakterystyka wymagania – Poziom D:

Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu odpowiednich do realizacji tych zadań warunków. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi szkoły lub placówki.

Charakterystyka wymagania – Poziom B:

Zarządzanie szkołą lub placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki. Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb.

Dlaczego to wymaganie jest ważne?

Nie znam bardziej optymistycznego faktu niż ludzka zdolność do ulepszania życia dzięki świadomemu działaniu. Jeśli ktoś z ufnością podąży za swoimi marzeniami i postanowi prowadzić życie, które sobie wyśnił, bardzo szybko osiągnie niespodziewany sukces – Walden Thoreau

Kluczowym elementem decydującym o jakości każdej organiza-

cji, w tym placówek oświatowych, jest zarządzanie, które służy jej rozwojowi. Efektywni dyrektorzy działają celowo, zatrudniając dobrych nauczycieli, budując wspólne rozumienie głównego celu pracy, dzieląc się odpowiedzialnością i angażując nauczycieli w proces podejmowania decyzji po to, aby wszystkie działania planowane i realizowane w szkole były skoncentrowane na uczeniu się. Chodzi o to, aby dyrektor wspierał nauczycieli w rozwoju i ułatwiał realizację wspólnie uzgodnionych celów.

Co mieści się w wymaganiu?

- Budowanie potencjału rady pedagogicznej i pracowników niepedagogicznych dzięki prowadzonej polityce kadrowej.
- Kreowanie rzeczywistości szkolnej (przestrzeni, wyposażenia) w perspektywie wyzwań przyszłości.
- Celowy rozwój szkoły lub placówki, w którym istotną i ściśle określoną rolę odgrywają różne podmioty życia szkolnego.
- Tworzenie warunków do realizacji wszystkich pozostałych wymagań, w tym:
 - ✓ dbałość o odpowiednie warunki sprzyjające realizacji procesów wychowania i uczenia się,
 - ✓ zapewnienie warunków pracy nauczycielom umożliwiających skoncentrowanie się na wychowaniu i organizowaniu procesu uczenia się,
 - ✓ tworzenie przestrzeni do współpracy i doskonalenia się nauczycieli.
- Adekwatność stworzonych warunków prowadzenia procesu edukacyjnego do założeń koncepcji pracy szkoły.
- Sposoby i częstotliwość prowadzenia ewaluacji wewnętrznej przez nauczycieli. Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jako badanie na poziomie całej szkoły. Formułowanie wniosków z nadzoru, ich wdrażanie i efekty realizacji.
- Inspirowanie i wspieranie przez kierownictwo szkoły działań nowatorskich, innowacji i eksperymentów.
- Poczucie wpływu poszczególnych grup środowiska szkolnego na proces decyzyjny w szkole/placówce.
- Zdobywanie w środowisku zewnętrznym sojuszników wspierających działania szkoły.

Jak JA rozumiem to wymaganie?

.....

Jakie wyzwania stawia przed MOJĄ szkołą to wymaganie?

.....

Jak MOJA szkoła spełnia to wymaganie?

.....

Pytania pomocnicze:

Czy zarządzanie w mojej szkole sprzyja realizowaniu koncepcji jej pracy?

Czy w proces zarządzania szkołą włączani są uczniowie, nauczyciele i rodzice?

Czy organizowane jest wsparcie różnych organów szkoły (np. szkolenia rady pedagogicznej)?

Czy i w jaki sposób widać w szkole dbałość o odpowiednie warunki dla procesów wychowania i uczenia się?

Czy w mojej szkole zapewnione są warunki do pracy nauczycieli skoncentrowanej na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się?

Czy nauczyciele współpracują ze sobą? Ilu nauczycieli to dotyczy?

Czy nauczyciele doskonalą się? Ilu nauczycieli to dotyczy?

W jakim stopniu współpraca i doskonalenie nauczycieli zależy od sposobu zarządzania szkołą?

W jaki sposób nauczyciele angażują się w ewaluację wewnętrzną? Ilu nauczycieli to dotyczy?

Czy w szkole formułowane są i wdrażane wnioski z nadzoru pedagogicznego?

Czy działania podejmowane na podstawie tych wniosków są spójne z koncepcją pracy szkoły?

Jakie działania nowatorskie, innowacje i eksperymenty podejmuje się w szkole?

W jaki sposób działania te wspierane są przez proces zarządzania?

W jakim stopniu różne grupy (uczniowie, rodzice, nauczyciele i inni pracownicy) są zaangażowane w proces podejmowania decyzji?

Jak sposób zarządzania placówką umożliwia różnym grupom (nauczycielom, pracownikom, uczniom i rodzicom) udział w podejmowaniu decyzji dotyczących placówki?

Czy dyrektor zdobywa sojuszników w środowisku zewnętrznym wspierających działania szkoły?

Jakie działania podjął dyrektor w celu uzyskania wsparcia szkoły?

Które z tych działań udało się zrealizować i jakie przyniosło efekty dla szkoły?

WYBRANE WYNIKI EWALUACJI ZEWNĘTRZNEJ

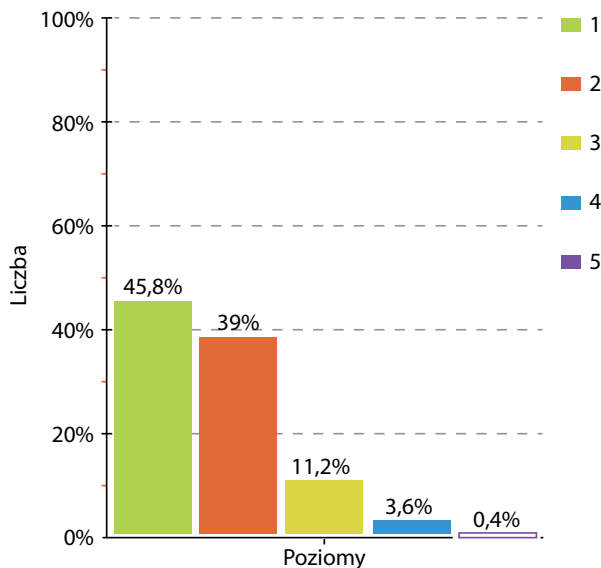
WYMAGANIE: Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

OBSZAR BADANIA: W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom

PYTANIE: Czy w mojej szkole mogę liczyć na wsparcie w rozwijaniu swoich zainteresowań (odpowiedzi z kwestionariusza ankiety dla uczniów pt. „Moja szkoła”)?

Lp.	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	% wszystkich
1	zdecydowanie tak	12495	45.76
2	raczej tak	10637	38.96
3	raczej nie	3069	11.24
4	zdecydowanie nie	983	3.60
5	brak odpowiedzi	119	0.44
suma		27303	100

Procentowy rozkład wyników

Źródło: Platforma Systemu Ewaluacji Oświaty

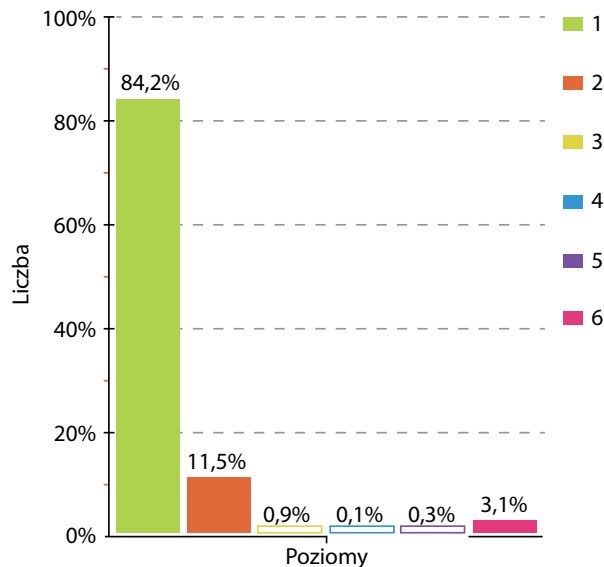
WYMAGANIE: Respektowane są normy społeczne

OBSZAR BADANIA: Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu

PYTANIE: Czy nauczyciel poprzez osobisty przykład kształtuje pożądane społecznie postawy (odpowiedzi z arkusza obserwacji zajęć)?

Lp.	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	% wszystkich
1	zdecydowanie tak	7485	84.17
2	raczej tak	1023	11.50
3	raczej nie	77	0.87
4	zdecydowanie nie	7	0.08
5	nie dotyczy	28	0.31
6	brak odpowiedzi	273	3.07
suma		8893	100

Procentowy rozkład wyników

Źródło: Platforma Systemu Ewaluacji Oświaty

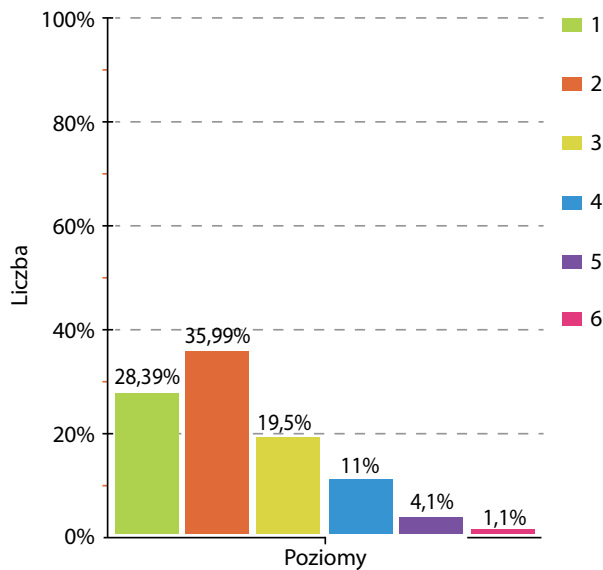
WYMAGANIE: Promowana jest wartość edukacji

OBSZAR BADANIA: W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie

PYTANIE: Czy nauczyciele zachęcają mnie do poszukiwania własnych rozwiązań (odpowiedzi z kwestionariusza ankiety dla uczniów pt. „Moja szkoła”)?

Lp.	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	% wszystkich
1	do wszystkich	4027	28.31
2	do większości	5107	35.90
3	do połowy	2777	19.52
4	do mniej niż połowy	1571	11.04
5	do żadnego	589	4.14
6	brak odpowiedzi	155	1.09
suma		14226	100

Procentowy rozkład wyników

Źródło: Platforma Systemu Ewaluacji Oświaty

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY III ETAP

Celem projektu jest zmodernizowanie systemu nadzoru pedagogicznego tak, aby stymulował rozwój szkół i placówek oraz dostarczał rzetelnych informacji ułatwiających prowadzenie polityki edukacyjnej w Polsce.

Działania projektowe

1. Wsparcie szkoły w przeprowadzaniu ewaluacji wewnętrznej:
 - zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń dla 20 000 dyrektorów szkół i placówek w zakresie ewaluacji wewnętrznej;
 - zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń dla 3 000 nauczycieli – szkolnych liderów ewaluacji – odpowiedzialnych za wspomaganie rad pedagogicznych szkół i placówek w procesie ewaluacji wewnętrznej.
2. Doskonalenie modelu badania jakości pracy szkoły.
3. Przygotowanie 1400 pracowników nadzoru pedagogicznego do prowadzenia ewaluacji zewnętrznej i ich cykliczne doskonalenie.
4. Wdrażanie systemu zapewniania jakości nadzoru pedagogicznego poprzez przygotowanie poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych i placówek doskonalenia nauczycieli do wykorzystywania wyników nadzoru w procesie budowania oferty wsparcia szkoły w rozwoju.
5. Przygotowanie jednostek samorządu terytorialnego do wykorzystywania wyników nadzoru do budowania lokalnych strategii oświatowych.
6. Upowszechnianie projektu i jego rezultatów.

Partnerzy projektu:

era ewaluacji

www.npseo.pl

SYSTEM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI OPARTY NA OGÓLNODOSTĘPNYM KOMPLEKSOWYM WSPOMAGANIU SZKOŁ

Celem projektu jest poprawa jakości systemu doskonalenia nauczycieli, spójnego z rozwojem szkół. Nowoczesny system wspomaganie rozwoju oświaty w Polsce powinien być nakierowany na pracę ze szkołą, służyć wspieraniu jej w wykonywaniu zadań nakładanych przez państwo, jak również wspomagać w rozwiązywaniu indywidualnych problemów.

Działania projektowe

1. Wypracowanie rozwiązań merytorycznych i organizacyjnych nowego systemu doskonalenia nauczycieli.
2. Przygotowanie zaplecza kadrowego i merytorycznego: spotkania informacyjne i szkoleniowe, materiały i narzędzia pomocne w procesie doskonalenia, elektroniczny system zarządzania informacją.
3. Opracowanie systemu zapewniania jakości usług, w tym wsparcie instytucji prowadzących doskonalenie nauczycieli w procesie akredytacji.
4. Działania promocyjno-informacyjne.

www.doskonaleniewsieci.pl
www.ore.edu.pl/wspieranie

Teksty: Materiały projektowe
Rysunki: Zuzanna Wollny
Opracowanie typograficzno-graficzne: Aneta Witecka

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Ośrodek Rozwoju Edukacji

ww.ore.edu.pl

Sześciolatek w szkole

www.6latek.ore.edu.pl

Edukacja globalna

www.edukacjaglobalna.ore.edu.pl

System Kierowania do MOW i MOS

www.systemkierowania.ore.edu.pl

Adaptacja podręczników

www.adaptacje.ore.edu.pl

EKSPERT – szkolenie kandydatów

www.ekspert.ore.edu.pl

Zachować pamięć

www.polska-izrael.edu.pl

Biblioteka Cyfrowa

www.bc.ore.edu.pl

Internetowy Serwis Edukacyjny

www.ise.ore.edu.pl

e-Learning w Szkole INFOTEKA

www.elearningwzskole.ore.edu.pl

Szkolenia online

www.e-kursy.ore.edu.pl

Trendy

www.trendy.ore.edu.pl

Platforma doskonalenia

www.doskonaleniewsieci.pl

Portal wiedzy dla nauczycieli

www.scholaris.pl

Newsletter

www.newsletter.ore.edu.pl

Facebook

www.facebook.com/OsrodekRozwojuEdukacji

YouTube

www.youtube.com/user/oreedu

Wysukiwarka zasobów IP2

www.zasobyip2.ore.edu.pl

T U J E S T E Ś M Y

Ośrodek

Rozwoju Edukacji

Al. Ujazdowskie 28, 00-478 Warszawa

tel. 22 345 37 00

fax: 22 345 37 70

Ośrodek

Rozwoju Edukacji

ul. Polna 46a, 00-644 Warszawa

tel. 22 570 83 00

fax: 22 825 23 67

Instytucja Pośrednicząca

II stopnia dla Priorytetu III PO KL

al. Szucha 25, 00-918 Warszawa

tel. 22 34 74 850

fax 22 34 74 851

Centrum Szkoleniowe

w Sulejówku, ul. Paderewskiego 77

05-070 Sulejówek

tel. 22 783 37 85

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

